

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőncím: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 SZEPTEMBER 25.

VI. évfolyam

PÉNTEK

222. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

Proletárdiktatúrát terveztek Magyarországon

Kisebbségi sorsunk...

Kisebbség vagyunk és jól tudjuk, hogy a kisebbségnek Lengyelországban, Dániában, Csehszlovákiában, mindenütt, — tehát Jugoszláviában is — az a sorsa, hogy a többség megizmosodásával egyenes arányban gyengüljön, fogyjon, elorvadjon. Történelmi törvényszerűség az, hogy az uralkodó faj lassankint felszivni és magába olvasztani törekszik a nemzetiségeket — és minél megnyerőbb, barátságosabb, konciliánsabb eszközökkel dolgozik, annál könnyebben olvasztja magába. De az már nem történelmi törvényszerűség, hogy a kisebbségek ezt a beolvadást még a maguk nemzeti önérzetének feláldozása árán is jobban siettesék, mint ahogy azt tőlük megkívánják.

A magyarságot eddig úgy ismertük, mint olyan fajtát, amely nehezen asszimilálódik más nemzetekhez; amely ázsiai makacssággal védi a maga nyelvi tradícióit és inkább vállalja a keleti restség vádját, semhogy bármelyik — mégoly nyugati, mégoly művelt, mégoly nagyszerű — nemzethez hasonlóvá tenni igyekeznék. Ez nem éppen dicséret, de nem is becsmérlés.

Bennünk nem a Rajna pompás árja korbácsolja fel az európaiság vágyát a svájci hegyektől az oceáni torkolatig; bennünket a Pamir-fensík közönye és a kirgiz-puszták sivársága fogja le minden nagyszerű lendület ritmusát; mi akkor sem tagadhatjuk meg azt a régi már-már legendás óhazát, ahonnan idevetődünk, ha véletlenül a mi nyelvünk volna világnyelv és a mi történelmi helyzetünkben nőtt volna fel Európa diadalmos imperializmusa. Magyarok vagyunk és új államunkban kisebbség vagyunk, a huszadik század nagy politikai kataklizmájának apró roncsai, akik a Népszövetség tárgysorozatán legfeljebb Chile vagy San-Marino után következünk ötperces intermezzóra, melynek letárgyalása idejére a nagyhatalmak delegáltjai cigarettázní mennek a folyosóra... Magyarok vagyunk, kisebbség vagyunk és ebből következnie kell, hogy minden kötelező lojalitás fentartása mellett még szorosabbra kulcsolódna kezünk minden testvéri kézbe és még keményebben állanánk meg minden talpalatnyi rögön, amely számunkra megmaradt.

A jugoszláviai magyar kisebbség utolsó mentővára: az iskola. Az az iskola, amelyben az ablakon bejárt sző ősi nap arányában még felcikázhat Pázmány viharos retorikája és Vörösmarty zord versnyelvezete; az az iskola, ahol a magunk ősi nyelvén nevelődhetünk európaerré, barátá, testvérré, emberré. Mi, akik ezt a lapot írjuk, óhajtjuk a legkevésbé, hogy a magyar nyelv a sovinizmus lobogója és a nemzetiségi ellentétek bolondító csalmatagja legyen. Mi a magyar nyelvet a magyar iskolában: a kultura zálogának a nevelés egyik — nálunk nélkülözhetetlen — előfeltételének tartjuk, melyet tisztelni kell az ellenfélnek is, de imádni kell annak, aki ebben a nyelvben született.

Tudjuk, hogy világviszonylatban sem valami nagy gyönyörűség magyarnak lenni. És tudjuk azt is, hogy a magyar iskola tanulóit

nak szülei vállalja kétszer annyi aggodalmat, halmoz az Uristen, mint a máséra. De vállalni kell... Vállalni kell ezzel a lelkiismereti felelősséggel, mellyel elporladt nagyapáinknak és megszületendő unokáinknak tartozunk, vál-

alni kell abban a tudatban, hogy magyarnak lenni nem véletlen, hanem: végzet.

Vállalni kell szegénynek és gazdagnak, pórának és nemesnek, munkásnak és tőkésnek egyaránt.

A negotiniak visszarendelik Washingtonból

Jankovics Velizárt az interparlamentáris csoport vezetőjét

A radikális miniszterek között is vannak ellentétek — Korosec nyilatkozata a radikálisokkal való együttműködésről

Beogradból jelentik: A fővárosban tartózkodó radikális miniszterek: Uzunovics Nikola, Miletics Krszta, Miletics Szlavkó, Radojevics Ante és Zsifkovics Ljuba a radikális párt elnöke tegnap délelőtt a miniszterelnökségi palotában megbeszélést tartottak, amelynek eredményéről azonban semminemű felvilágosítást sem voltak hajlandók adni. Miután Zsivkovics Ljuba is résztvett a konferencián és azon felolvastak egy hosszú táviratot, amelyet tegnap küldött Pasics Nikola miniszterelnök Monte Carlóból, bizonyosra lehet venni, hogy a kormány radikális miniszterei között fennálló ellentéteket igyekeztek elsimítani. Amióta ugyanis nincs itthon a miniszterelnök, aki mindég elsimítsa a nézeteltéréseket, a radikális miniszterek között nagyon éles ellentétek állanak fenn.

Délután öt órakor még egy konferenciát tartottak, a radikális miniszterek, amelyre később bevonták a horvát parasztpárt Beogradban tartózkodó miniszterét dr. Krajacsot is. Ezen a második konferencián azokról az ellentétekről tárgyaltak, amelyek a radikálispárt és horvát parasztpárt között fennállnak és azon tanácskoztak, hogyan lehetne ezt simán megoldani.

A radikális párt vldéki szervezeteiben egyébiránt mind nagyobb lesz az elégedetlenség a megegyezés illetve annak következményei miatt. Tegnap Negotinból érkezett jelentés az ottani radikálisok elégedetlenségéről. A negotini kerület radikális listavezetője Jankovics Velizár volt miniszter, aki mint az interparlamentáris unió jugoszláviai csoportjának vezetője most Washingtonba utazott. A választásokon Pop-Popovics Gyoka volt a demokratista vezetője, nem jutott azonban mandátumhoz. Popovics Gyokát régi barátság fűzi Rádics Sztephánhoz, hiszen ő volt az, aki Zagrebban annak idején csokolódzott Rádicsal.

Popovics Gyoka most igyekszik kihasználni egyrészt rádicsékkal való barátságát, másrészt Jankovics Velizár távollétét és felmenteti a negotini kerületben mindazokat a radikális tisztviselőket, akiket Jankovics Velizár nevezetett ki és ezek helyébe a saját párthiveit ülteti be a hivatalokba.

Popovics Gyoka ezen szereplését nagy felháborodással fogadják a negotiniak és vasárnapra két népgyűlést hívtak egybe, amelyen határozati javaslatot fogadnak el és követelni fogják Jankovics Lázártól, hogy ne utazzon Washingtonba az interparlamentáris konferenciára, hanem jöjjön haza Negotinba és teremtsen rendet a kerületében.

A radikális-radicspárti ellentétekkel áll összefüggésben Radojevics Anta közlekedésügyi miniszter utja, aki ma este utazik el Monte Carloba, ahol Pasics Nikola miniszterelnöknek fog beszámolni a politikai és a párt-hetizetről. Radojevics ezután a francia Rivierára utazik, ahol néhány napot pihenni fog.

A politikai életnek legérdemesebb eseménye dr. Korosec Antunnak a szlovén néppárt vezérének a iyublyanai Slovenac tegnapi számában tett nyilatkozata. Korosec ezen nyilatkozatában azt mondja, hogy a szlovén néppártnak a radikálisokkal való együttműködése elvileg nem lehetetlen, bár ez a kérdés ma még nem aktuális.

Korosec ezen nyilatkozata különösen Zagrebban keltett nagy feltűnést és úgy magyarázzák, hogy Korosec választói óhajának és követelésének akar eleget tenni akkor, amikor előkészíti a talajt a radikálisokkal való együttműködésre. Korosec Eviens les Bainsben való hosszú tartózkodása épen akkor, amikor Pasics is ott volt minden cáfolat ellenére — védik Zagrebban — azért volt, hogy ériutkezésbe jusson a miniszterelnökkel.

Németország résztvesz a biztonsági konferencián

Olaszország tiltakozik Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen

Berlin, szept. 23. A mai minisztertanács este tíz óráig tartott. A minisztertanács elvben elfogadta a szövetséges hatalmak meghívását a külügyminiszterek konferenciájára, amely október 1-én kezdődik. A konferencia helyére vonatkozólag a német kormány még megbeszélést fog folytatni a nyugati hatalmakkal. A német delegációt dr. Luther birodalmi kancellár

és Stressemann külügyminiszter vezetik. A terensek egész vezérkarát viszik magukkal. A német választ pénteken adják át az antant fővárosaiban.

Páris szept. 24. A Temps svájci tudósítója jelenti, hogy az olasz küldöttség kategorikus nyilatkozatot tett Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen.

A „Balkan“ megállapítja, hogy Pribicevics krajina és boszniai körútján tagadhatatlan sikereket ért el. Banjalukán nagyobb lelkesedéssel fogadták, mint annakidején Pasicot, aki pedig a banjalukai kerület képviselője. Hogy Pribicevics határozott sikereket könyvelt el agitációs körútja alkalmával kitűnik abból is, hogy ellenfelei nagyon haragszanak rá. Beogradból meg is fenyegetik, hogy az államvédelmi törvényt fogják vele szemben alkalmazni. Ezeket a fenyegetéseket persze nem lehet komolyan venni, hiszen a Rádics-est is megmutatta, hogy ilyen „eljárások“ operettekbe valók, a komoly emberek tehát nevetnek az ilyen kirohanásokon. Mindenesetre célszerűbb volna, ha Pribicevics ellenfelei az okok után kutatnának, amelyek lehetővé teszik Pribicevics diadalmas körútját az országban. A felszabadított országrészek nincsenek megelégedve a hivatalos Beograd működésével. Meg vannak győződve róla, hogy a hivatalos Beograd pártterületekből feláldozza a felszabadított országrészek szerb lakosságának érdekeit. Erre már volt példa Protics, Davidovics és Nasztaz Petrovics uralma alatt, most pedig Pasic azokkal lépett szövetségre, akik mindig a szerb nép legnagyobb ellenségei voltak. A megegyezést még nem hozták nyilvánosságra, de Horvátországban és Boszniában megindult már az üldözés azok ellen, akik az ország érdekeiért a legjobban küzdöttek. Ezek a hazafiak nem biznak semmiféle szerbiai pártban, mert senki sincs, aki védelmükre keljen. Így azután érthető, hogy Pribicevics politikája egyre jobban népszerűvé válik s hogy Pribicevicsot, Pasic választókerületében diadallal várják és ünneplik. Teljesen megértjük a volt monarchiában élő szerbek mentalitását és lelki állapotát. Pribicevics sikere abban rejlik, hogy a horvátországi szerbek a Rádics-féle megegyezést közönséges adás-vételi szerződésnek tartják, azoknak a kárára, akik hűek maradtak Szerbiához, Beogradhoz és az államhoz.

A „Politika“ bizonyos osztrák körök Németországhoz való csatlakozási mozgalmát bírálja. Utóbbi időben Bécsben több esetben nagyobb mérvű tüntetéseket rendeztek a csatlakozás érdekében. A sajtó egy része állandóan hangoztatja, hogy Ausztria nem tarthatja fenn magát saját erejéből, a Németországhoz való csatlakozás tehát létérdeke. Ezzel szemben egy előkelő németországi lap nem tartja komolynak a mozgalmat, amelyet különben a következő szavakkal jellemez: „sok hüho semmiért.“ Viszont nem lehet letagadni, hogy az osztrák csatlakozási mozgalmak nemcsak a népszövetség kedvéért indultak meg, hiszen nem lehet állandóan a csatlakozás mumusával kísérletezni, amikor bizonyos további szanálási összegek folyósításáról van szó. Érdekes tünet, hogy a csatlakozási mozgalom élén ugy Ausztriában valamint Németországban is a demokráta és szociáldemokrata pártok állanak. Németországban Löbe, Ausztriában Bauer a mozgalom vezetői, abból a feltevésből kiindulva, hogy a két ország egyesülése hozzájárulna az európai nemzetek kibéküléséhez. Viszont más szempontból kezelik a mozgalmat Ludendorff, Westarp és Dinghoffer, akik a megnagyobbodott Németországot a katonai revans szolgáltatásba igyekeznek állítani. Stresemann szerint a csatlakozás Franciaország és a kisantant beleegyezése nélkül nem vihető keresztül, mert Franciaország rejtett célokat sejt Németország területének megnagyobbodása esetén, katonai szempontból is. Csak abban az esetben ha Németország előzőleg szerződéses viszonyba lépne Franciaországgal, ami az általános európai foederációt lehetővé tenné, lehetne csak szó, Ausztria csatlakozásáról. Ezek szerint Németország csak Párizsban kaphatja meg Ausztriát.

A „Zasztava“ a megegyezés ellenfeleivel foglalkozik s megállapítja, hogy a megegyezésnek vannak ellenfelei Szerbiában és

Horvátországban egyaránt. Vannak azután ciklusok, akik a megegyezés mögött bizonyos személyi ambíciók kielégítését sejtik. Az ilyen horvátokat vigye el az ördög, mert ezek az ausztriai frankisták maradványai, szláv hazáruklók és szokásos valamint hagyományos szerbfalók. A legjobban meglepő azonban a szerbek magatartása, akik úgy látszik minden politikai szégyenérzetüket cserben hagyták. Konzekvensen terjesztik a gyűlöletet horvát testvéreink ellen, ugyanazok, akik annakidején a legjobban verték mellüket a horvátokkal való együttműködés érdekében. Elfelejtették-e ezek az emberek, milyen erkölcsi károkat szenvedett az ország a horvátok passzivitása miatt? Nem tudják-e, hogy királyunkat még a

mai napig sem koronáztuk meg s hogy a koronázást csak a horvát és szerb nemzet testvéri egyesülése teszi lehetővé?

A megegyezés ellenségei nem számolnak azokkal a káros következményekkel sem, amelyeket országunknak kellett volna elszenvednie, ha a népszövetség üléseire csak a szerbek képviselőit jöttünk volna el, a horvát nemzet reprezentánsait pedig otthagytuk volna selylődni a börtönben.

A mi politikaink rövidlátók, Pribicevics pedig nem ismeri a felelősség érzését. Még akkor is, ha a megegyezés ténye csak kísérlet, akkor sem szabad akadályokat gördíteni útjába. Minden ilyen próbálkozás közönséges bűn, amelyet a legélesebben kell itélni.

A franciák a németeknek a népszövetségbe való belépése ellen

Páris, szept. 24. Politikai körökben feltűnt Jules Sauerweinnek a Matinben megjelent cikke, amelyben megvádolja Angliát, hogy eljárásával a népszövetség tekintélyét aláássza, mert ha Németország tagja lesz a népszövetségnek, a kisebbségi kérdést fel fogja hasz-

nálni arra, hogy a népszövetség kebelén belül egyenlenséget támasszon. A britt partikulárizmus, az olasz nacionalizmus és a magyar keserű harag alkalmasak arra, hogy Németország veszedelmes ellentéteket támasszon a népszövetségben és azt alapjában megrendítse

Két évi börtön az özvegy szerelméért

Szerelmi dráma Bécsen — Tárgyalás a noviszadi törvényszéken

Véres szerelmi dráma játszódott le február 17-én Sztari Becsejen, amelynek fináléja tegnap játszódott a noviszadi törvényszék Gomirac tanácsa előtt.

Kolovics János 32 éves srbobrani születésű, becei lakos, volt vasúti tisztviselő, a múlt évben ismerkedett meg özv. Nagy Ferencnével. A megismerkedés következményeit következőképpen mondta el tegnap Kolovics János a bíróság előtt.

Röviddel megismerkedésük után bizalmas viszonyba kerültek és ő el is akarta venni a 28 éves özvegyet. Nagyón szerette a nőt amit az igyekezett alaposan kihasználni és állandóan pénzt kért tőle; ismeretségük ideje alatt 152.000 dinárt adott özv. Nagy Ferencnének. Szülei azonban hallani sem akartak a házasságról, amitől ő nem akart elállni. Később észrevette, hogy Nagy Ferencné másokkal is kacérkodik, ami miatt több ízben szemrehányást is tett neki. A nő miatt meglehetősen könnyelmű életmódot folytatott, amiért atyjával is több ízben összetűközésbe került.

Amikor látta, hogy az asszony nem őszinte hozzá néki, adta magát. Február 16-án már korán reggel inni kezdett és este 6 óráig ivott. A Mikula féle vendéglőből azzal távozott este 6 órakor hogy hazamegy vacsorázni, nem ment azonban haza, hanem özv. Nagy Ferencné lakására ment.

Este 8 órakor kivette revolverét Nagy Ferencnére fogta és azt mondta, hogy előbb őt lövi le, ezután pedig öngyilkos lesz. Leült az asztalhoz és egy levelet írt, amelyben közli a rendőrséggel, hogy mindketten közös elhatározással mennek a halálba. Nem sietett azonban tettét végrehajtani és hajnali 3 óra felé, amikor már kijózanodott, azt mondta az asszonynak, hogy őt nem fogja megölni, hanem csak saját magát. Revolverét, amelyet eddig kezében tartott, most visszatette hátsó nadrágzsebébe.

Még ott maradt fél hétig az asszonynál, amikor az átölelte, de közben kiakarta zsebéből venni revolverét. Kolovics ezt észrevette, dulakodni kezdett az asszonnyal, eközben elszült revolvere és a golyó az asszony mellébe

furódott.

Özv. Nagy Ferencné ezzel szemben azt vallotta, hogy Kolovics kezében nem dulakodás közben sült el a revolver, hanem Kolovics rátámadt, amikor ő kiment a konyhába, sikerült azonban kikerülnie Kolovicsot és befutott a szobába, Kolovics ide is követte és rálőtt.

Odri Pál, aki Nagy Ferencné házában lakik épen úgy mondta el az esetet, mint Nagyné.

Kolovics Lajos, János öccse azt mondta, hogy öccse 17-én reggel 6 órakor hazajött és azt mondta neki: „Rálöttem a Rózára, nézd meg mi van vele.“ Ő elment Nagynéhoz és látta, hogy él, amit meg is mondott bátyjának.

A bíróság által kihallgatott 26 tanu mind azt igazolta, hogy Kolovics János teljesen részeg volt február 16-án este, amikor elment a Mikula-féle vendéglőből, de már régebben állandóan ivott.

A bizonyítási eljárás befejezése után Vukovojac Zsárkó ügyész tette meg vádindítványát. Nem áll — mondta — hogy Kolovics teljesen részeg volt, mert akkor nem mondhatta volna el oly részletesen az esetet. Főntartja indítványát és kérte a bíróságot, hogy előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkosság kísérletében mondja ki bűnösnek.

Dr. Szekulics Milán védő az ügyész állításait igyekezett megdönteni. A részletes tanuvallomások után nyilvánvaló, hogy Kolovics János önkivületi állapotban követte el tettét, mert részeg volt és a szerelem, amely még erősebb emberekre is befolyással bír, vakká tette. Nem akarja azt, hogy a bíróság védecét felmentse, mert minden bűn megtorlást kíván, kérte azonban a bíróságot, hogy csak súlyos testi sértés büntetésben ítélje el Kolovics Jánost.

A bíróság a vád és védőbeszéd meg-hallgatása után visszavonult tanácskozássra és 9 órakor hirdette ki az ítéletet, amelynek értelmében a bíróság emberölési kísérlet büntette miatt két évi börtönre ítélte Kolovics Jánost. A vizsgálati fogsággal 6 hónapot és 22 napot kitöltöttek vett a bíróság.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő és vádlott felebbezték.

Nem szállítják le a feketekávé árát

Megírta a Délbácska, hogy Mihaldzics Sztanoje főkapitány felszólította a novisadi kávéház tulajdonosokat, hogy a feketekávé árát szállítsák le. A kávéosok egy küldöttsége tegnap délelőtt felkereste a novisadi rendőrfőkapitányt és kijelentette, hogy a magas adó és rezszi költségek következtében nem tudják a feketekávé árát leszállítani.

A főkapitány a kávéosok választását tudomásul vette és kijelentette, hogy ha a kávéosok ellen árdragításért feljelentés érkezik, abban az esetben az ügyet átadja a járásbírósnak.

Ezután a járásbírósnak lesz hivatott megállapítani, hogy vajon fennforog-e az árdragítás esete és ha ez bebizonyosodott, a drágaság letöréséről szóló törvény alapján fog eljárni

KISEBBSÉGEK

(—) A csehországi németeken a sor. Teschenből jelentik, hogy a cseh hatóságok újabb erőfeszítéseket tesznek a német iskolák létszámcsoökkentése érdekében. A tescheni kerületben az új iskolaév kezdetén 31 végleges és 6 ideiglenes összesen tehát 37 német népiskolai osztályt szüntetett meg a cseh kormány.

(—) Romániában ideálisok a kisebbségi állapotok. Az erdélyi iskolák vezérfelügyelője érdekes beszélgetést folytatott a Brassói Lapok munkatársával az erdélyi iskolák helyzetéről. A nagyérdeklődésű beszélgetésből az alábbi részt közöljük:

Tudomásunk szerint a kormány a szerzetesi iskolákba a román nyelvet akarja bevezetni. Nem gondolja-e vezérfelügyelő ur, hogy ez az intézkedés nagy megütközést fog kelteni. Ugyanis a kormány arra hivatkozik, hogy külföldön is a szerzetesi iskolákban az állam nyelvén tanítanak, azonban elfelejtkeznek arról, hogy külföldön a szerzetesek vallása egybeesik az államvallással. Nem gondolja-e vezérfelügyelő ur azt, hogy éppen a román kormánynak kellene ellenintézkedéseket tenni, mert ez a rendelet a külföldön is nagy megütközést váltana ki?

— „Nem vagyok miniszter. Forduljanak az információs irodához.”

A magánoktatásra vonatkozó törvényjavaslatról kijelentette a vezérfelügyelő, hogy a magyarság elégedetlenségét nem érti, hiszen nincsenek is tisztában a javaslattal. Szerinte a liberális kormány nagyon humanusan kezeli a kisebbségek ügyét, de a magyarok, ha valami a kormánytól jön, mindig panaszkodnak. Pteancu úgy véli, hogy ideális közoktatási állapotok uralkodnak az országban és nem lát semmiféle kisebbségi jogsérelmet. Megkérdezte ezután az újságíró, hogy a kormány miért tesz különbséget a magyar s szász kisebbség között. Pteancu nem tud ilyen megkülönböztetésről, Angheliescu egyformán bánik a kisebbségekkel. A felsorolt bizonyítékokra a vezérfelügyelő egyáltalán nem válaszolt.

— Mint pap, mit szól vezérfelügyelő ur azokhoz a tragédiákhoz, amelyek a középiskolai tanári vizsgák következményeinek tudhatók be. Mit szól szegény László professzor halálához?

— „Nem tudok róla, mert nem olvasok. Én csak a kötelességemet teljesítem. Hagyjának nekem békét” — fejezte be az intervjút.

(—) Épen úgy mint nálunk. Ugy látszik a kisebbségek elleni eljárást kormányunk némileg bukaresti mintára csinálja, viszont a bukaresti kormány is hamar lemásolja azt, ha a mi tanügyi kormányzatunkhoz valami kisebbség ellenes rendeletet. Egy kolozsvári lapban olvassuk, hogy ott az állami elemi iskolákban rendkívül kevés a jelentkező tanulók száma és a tanköteles gyermekeknek mintegy hetven százaléka távoltartja magát úgy, hogy Kolozsvárt a beiratkozásokhoz a rendőrség segítségét kellett igénybevenni. Ezzel természetesen az állami hatóságok nem oszlatják el a szülők idegenkedését, sem azokat az okokat nem hártják el, amelyek e sajnálatos tünetet eredményezték. A megelőző években is számos eset volt, hogy az állami tanügyi hatóságok — különösen tisztviselők gyermekeinél — kényszerrel és büntetésekkel igyekeztek benépesíteni az állami iskolákat. Most az eddigi módszer mellé egy újabb kapcsolódik. A háromszékmezei Papolcon és Kézdivásárhelyen történt meg, hogy az állami óvodákban járt gyermekeket eltiltották a felekezeti iskoláktól és az államiba kényszerítik. Az intézkedés megokolása rendkívül meglepő. A tanügyi hatóságoknak egyszerűen az a nézetük, hogy aki már egyszer állami iskolába járt, az nem mehet többé felekezeti iskolába. Az eljárás nagy megdöbbenést és elkeseredést váltott ki a szülők körében, akiknek törvény adta joguk, hogy abba az iskolába irassák és járassák gyermekeiket, amelyikbe akarják. Ezért a szabadságérvéért évek óta folytatják küzdelmüket a kisebbségek, aki-

ket a sérelmek egész sorozata ért. Sikertől is némi engedményeket elérni. Ugy látszik azonban, hogy egyes tanügyi hatóságok még Angheliescu miniszteren is túl akarnak tenni. A sérelmes intézkedés miatt egyébként az egyházak panasszal fordulnak a kormányhoz.

EGY SZENZÁCIÓS ELŐADÁS GENFBEN

A parasztok jobban bánnak a barmokkal, mint a kormányok a népekkel

Amikor Rádics mindenkinek odavág

Majdnem botrányba jut Rádics felolvasása

Rádics István tegnap a genfi „Athenea” termében nagyszámu és előkelő hallgatóság előtt egyórás előadást tartott. „A demokrácia és az új diplomácia” címen. Az előadás nagy feltűnést keltett, már azért is, mert az előadó szokása szerint könnytrelentül osztogatta a vágásokat bal- és jobb felé, egyaránt, csipős megjegyzéseket tett Angliára, Franciaországra, Amerikára, Spanyolországra és Olaszországra, végül pedig olyan vehemensen támadta meg Olaszországot kisebbségi politikája miatt, hogy a konferencia elnöke kénytelen volt a diszkussziót megszüntetni.

Rádics a többek között a következőket mondotta:

— Kétféle demokrácia van. Az egyik a pozitív demokrácia, amely a nemzet vitális erőit szervezi, a másik a negatív, amelynek nincs intelligenciája és amely rombol. Az utóbbi kell sorolnom Olaszországot és Spanyolországot.

(A spanyol követ, aki az előadásban jelen volt, idegesen fészkelődött a helyén.)

— Angliának nagyszámu arisztokráciája van, de állandóan rettegnie kell a gyarmatok elvesztése miatt, ami az éhínséget jelentené. Az arisztokráciának pedig semmiféle kontak-tusa sincsen a faluval, mert nincs is érzéke hozzá. (Az angol hallgatóság körében nyugtalanság.)

— Amerika elirtja Angliát, pedig még arra is képtelen, hogy saját szociális kérdéseit rendezze. Hatalma a bankárok és a munkás osztály kezében van, viszont teljesen negligálja a paraszt demokráciát.

— Spanyolországban ősi idők óta a jezsuiták uralkodtak, akik abban a hiszemben voltak, hogy tömegeknek prédikálnak. Pedig a nemzet nem tömeg. A tömeg kategóriájába tartoznak a képviselők, az intellektuálisok és a művészek! A többi pedig nem számít.

— Franciaországban nincsenek parasztpártok, csak polgári pártok, akik különféle etikettek alatt osztozkodnak a hatalmon. Páris egy testnélküli és idegnélküli fej, (Oriási megbotránkozás a párizsi hallgatóság körében.) Páris elvesztette a néppel való összeköttetését, pedig a nép az egyetlen. A királyok és kormányok tehetetlenek a nép nélkül. A parasztok jobban bánnak a barmokkal, mint a kormányok a népekkel.) Nagy mozgolódás az egész teremben. Sok helyütt kinos köhécselés.)

— A bolsevisták érdemei a háború ellen indított propaganda ügyében felbecsülhetetlenek. Csak hogy az ő eljárásuk inkább gépies, mint pszichológiai. Anglia és Amerika demokratikus államok, de nép nélkül. A mi demokráciánk a parasztdemokrácia, a legegészebb és a legeszebb. Ez a mi ideálunk.

A felolvasás után a konferencia résztvevői szabad diskurzust folytattak. Olasz részről a nemzetközi szociológiai intézet képviselője szólalt fel, aki a következőket mondotta:

— A demokrácia a népek mérge. A parasztok minden evolúcióban az utolsók, ők vették fel legutoljára a keresztiséget és ők mint konzervatívok minden modern fejlődésnek az akadályai.

Rádics a következő nem illő gorombasággal válaszolt:

— Csak a tiranusok beszélhetnek úgy, a zsarnokság szószólói. Politikánk fő elve: küzdelem minden erőszak ellen; de én nem vagyok bárány, mert a farkasok felálnának. Ha valahol valamilyen lyukat látnék, semmiféle erő sem kényszeríthetne arra, hogy abba belebujjak.

(Csak nem az a lyuk jutott eszébe Rádicsnak, amelyekbe annak annak idején belebujt, amikor le akarták tartóztatni? Akkor pedig senki senki sem kényszerítette, és mégis belebujt.)

— Igenis — folytatta Rádics — a paraszt konzervatív, mert van tűzhelye és erkölcsi vallása. Én is konzervatív vagyok, anynyira, hogy a Habsburgokkal is rokonszenveztem. A háború elrontotta a világot, de én hi maradtam uralkodómban.

— Országunk gyönyörű ország, rendezettek a viszonyok belföldön és a külfölddel szemben is. Szerencse a horvátokra, hogy van kisebbségünk, így legalább meggyőződhetnek, hogy nem vagyunk vademberek. Csak a magyarokat kínozták nálunk s azt is csak Pribicevics politikájának köszönhetjük.

Végül Macedóniáról beszélt Rádics.

— Macedónia a mi keservünk. Vannak, akik szerbeknek, vannak, akik macedónoknak vallják magukat. De azért mindnyájan a testvéreink, nyelvük és vérük szerint, hagyományuk és szenvedésük alapján.

— A kisebbségek helyzete Olaszországban kétségbeejtő. A mi horvát kisebbségeinkről azonban még senki sem beszélt, mert Olaszország egy nagyhatalom és nem mernek hozzányulni a darázs-fészekhez...

Az elnök itt félbeszakította a diszkurzust, a közönség nagyrésze pedig felháborodva távozott.

Zokon vették Rádicsotól, hogy ilyen nyíltan mert beszélni s hogy kellemetlen igazságokat mondott a nyilvánosság előtt. Ez nem nobilis dolog; ilyeneket csak odahaza lehet mondani, de nem Genfben, ahol mindenki felfigyel, ha valakiről valami rosszat mondanak. Igazi politikai „tracs-fészek” ez a genfi konferencia...

A legolcsóbb és legjobb kerítés a drótkerítés!

Ha házát, kertjét, villáját, szállóját, telepét, baromfiudvarát, szállását be óhajtja keríteni, úgy forduljon

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru gyárához Novi Sad, Mali Liman,

ahol mindenféle drótfonatokban bő választékot talál. Vas és horganyozott drót minden számban, ugyszintén tuskés drót is kapható.

A Budapesten leleplezett kommunista szervezkedés részletei

Magyarországon visszaakarták állítani a proletárdiktatúrát

Kún Béla vezérkarával Bécsből irányította a magyarországi kommunista mozgalmat — A letartóztatott Rákosi népbiztos és társai mindent bevallottak — A szovjet dollárjai — Merénylet készült a magyar politikusok ellen

B u d a p e s t, szeptember 24. A budapesti rendőrségen most folynak a letartóztatott kommunisták kihallgatásai. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy nemcsak Budapesten szervezkedtek a kommunisták, hanem a vidéken is és ezért az eddig letartóztatott 46 kommunistán kívül még számos letartóztatás várható, különösen pedig a vidéken.

A budapesti rendőrségen szeptember elején kapták meg az első nyomot arra, hogy a Vági féle szociálista párt egyes tagjai Moszkvával levelezésben állanak és állandóan kapják az írásbeli utasításokat. Továbbá megtudták azt is, hogy néhány esetben nagyobb mennyiségű pénzküldemény is érkezett az orosz szovjettől. A detektívek szeptember 7-ike óta nyomoztak éjjel nappal, hogy megállapítsák, hogy ki az akit a moszkvai kommunisták magyarországi pártjának irányítására Magyarországra küldöttek. Megtudták, hogy Rákosi Mátyás volt kereskedelmi népbiztos volt az illető. Rákosi Mátyásról megállapították, hogy a kommün idején ő találta fel azt a híres jelzőt, hogy „szociális termelésből fakad a jólét.” Rákosi Mátyás elfogatása igen érdekes körülmények között folyt le. A detektívek ugyanis megtudták, hogy Rákosi mindig mérget és revolvért hord magánál azért, hogy elfogatása esetén öngyilkosságot kövessen el. Ép azért a detektívek az elfogatás alkalmával Rákosi Mátyás Spitzer Józsefnek szólították, úgy, hogy Rákosi sokáig azt hitte, hogy igazi nevét nem is sejtí a rendőrség. Mikor azután hosszú időn át „Spitzer ur”-nak szólították, hirtelen rászólt a főkapitány helyettes és Rákosi Mátyásnak szólította, amire Rákosi annyira megrendült, hogy majdnem elvágódott a földön. Rákosi ezután megtört és vallomást tett.

Merényleteket terveztek

Elmondotta, hogy az orosz szovjet utasítása szerint a magyar kommunista puccsot a lehető leggyorsabban kellett volna végrehajtani. Az összeesküvés végrehajtásának tervei között szerepelnek azok a merénylettervezetek is, amelyeket több igen előkelő és magas állású politikai személy ellen akartak elkövetni. Így például tervbe volt véve a kormányzó és Bethlen István gróf miniszterelnök elleni merénylet, valamint a szociáldemokrata párt jelenlegi vezető tagjainak elpusztítása. A kommunista szervezet nemcsak Budapesten dolgozott, hanem vidéken is toboroztak híveket. A kommunista párt a legnagyobb körültekintéssel és szívszával, valamint nagyon sok pénzzel végezte az orosz szovjet által reabizott munkát.

Rákosi segítő társai

Rákosi Mátyás nem egyedül érkezett az országba, hanem egyidejűleg jött vele Weinberger Zoltán az orosz kommün egyik igen aktív szereplője, aki Moszkvában több kommunista lapot szerkesztett. Weinberger volt az, aki elítélésé alkalmával, amikor tizenöt évi fegyházra ítélték, megfenyegette a tárgyalás elnökét. Weinberger Zoltánt ugyanis a budapesti büntetőtörvényszék Andics Erzsébet és társai ügyének tárgyalása során ítélte el. Az ítélet kihirdetése után Weinberger félrelökte a mellett álló két szuronyos őrt, és öklét rázva kiabálta „éljen a proletárdiktatura és ezért még majd számolunk”. Weinbergert az orosz szovjet kívánságára egyik csereakció folyamán Oroszországba szállították, ahonnan most Rákosival együtt hamis utlevéllel Bécsen keresztül jött Budapestre és itt álnéven tartózkodott.

A kommunisták megbízatásuk értelmében félév alatt akarták megteremteti Magyarországon a kommunista uralmat.

A főkapitányságon őrizetben levő 46 kommunista egyébként nem tagad, mindarról mit tudnak, részletesen beszámolnak. Rákosin és Weinbergeren kívül a letartóztatottak között van Balogh László is, aki Korvin Klein Ottónak később pedig Kún Bélának volt kebelbarátja.

Tanácskozás Kún Béla elnöklete alatt

A letartóztatott kommunisták kihallgatása folyamán a déli órákban szenzációs részletek váltak ismeretessé.

A magyarországi kommün volt vezető emberei egy hónappal ezelőtt Bécsben értekezletet tartottak. A konferencián 32 kommunista vezér volt jelen. Az értekezlet elnöke Kún Béla, alelnöke Rákosi Mátyás, előadója pedig Weinberger Zoltán volt. A konferencián elhatározták, hogy Magyarországon ismét megkezdik a kommunista párt megszervezését és az erélyes munkát. A szervezésre egy háromtagú főbizottságot választottak meg s ennek tagjai: Hámán Kató, Göögös Ignác és Őri Károly. Ezeknek kellett tulajdonképpen megszervezni a pártot és előkészíteni az országos agitációt.

A megbízottak irányítására mint legfelső fórumot küldték Budapestre Rákosi Mátyást, Weinberger Zoltánt és Balogh Lászlót, hogy az összegek, amelyek a szervezkedésre érkeznek, ismeretlen emberek kezén el ne sikkadjanak. Pontos adatok szerint 1500 dollár volt az a minimális összeg, amely Budapestre érkezett, részint Göögös, részint végrehajtóbizottsági tag-kollégáinak, de az is megtörtént, hogy egyes nagyobb agitációs munka végrehajtására a Bécsből és Párisból érkező pénzküldemények megduplázódtak.

Hogyan fogták el a kommunistákat

Hein Péter detektívfelügyelő megállapította Weinberger lakását és megtudta azt is, hogy szeptember 22-én kedden délelőtt 11 órakor Weinbergernek találkozni kell Rákosi Mátyás volt népbiztossal a Köztelek-uccai Hangya-ház előtt. Rubos detektívfelügyelő egy rendőrségi soffőrrel és négy detektívjevel az autótaxivállalattól egy autótaxit kért kölcsön és már reggel fél tizkor odaállt az autótaxival a Hangya-ház elé. Hogy feltűnést ne keltsenek, a négy csibésznek öltözött detektív felült az autótaxiba, mosóteknőket és hurcolkodási cók-mókákat tartottak az ülükben és az autó ott állt, mint hogyha elromlott volna. Rákosi, aki alacsony termetű emberke, 11 óra tájban a Boráros tér felől érkezett. Amikor Rákosi az autó mellé érkezett, Hein Péter letette az öléből a gyermekkocsit, kinézett az autóból és azt mondta:

„No Spitzer ur?”

Rákosi megfordult és nagyon idegesen rászólt a detektívre:

„Ön összetéveszt valakivel, én nem vagyok Spitzer.”

„Az lehet — mondta a detektív — akkor ön a Grün, aki azt a sikkasztást elkövette Szatmáron.”

Rákosi mosolyogni próbált, azt hitte, hogy valami vicc történt, de ugyanabban a percben érkezett Weinberger, aki mikor látta, hogy négy ember is körülvette Rákosit, futásnak eredt és egyenesen belefutott a négy detektív karjába. Amikor elfogták, magából kikelve ordítani kezdett: „Segítség, megtámadtak, segítség!” Ezt azért tette, hogy a közönséggel kiszabadíttassa magát a detektívek kezéből. A detektívek az autóról leszedték a mosóteknőket, fazekakat és a gyermekkocsit, hogy Rákosit

beszállítsák a rendőrségre, addig egy közelben várakozó rendőrségi automobilon Weinbergert is bevitték a főkapitányságra.

A kihallgatások

Rákosit Hetényi főkapitányhelyettes szobájába vezették. Hetényi egy pár pillanatig farkasszemet nézett a volt népbiztossal, aztán ezt mondta neki: „Na Spitzerkém?” Rákosi erélyesen tiltakozni kezdett: „De kérem, én nem vagyok sikkasztó, hogy tetszik ezt képzelni, valami kellemetlen tévedésről van szó” és mosolyogva nézett a főkapitányhelyettesre. Hetényi felállt és ezt mondta: „Nézze Mátyás”. Ebben a pillanatban falfehér lett Rákosi, kiverte homlokát a hideg veríték. „Hát felismernek, végem van”. Azután Rákosi mindent beismert. Amikor kivezették a főkapitányhelyettes szobájából, megkérdezte tőle: „Ugy-e, most engem gyorsított eljárással kötéltre ítélnék?”

Weinberger valamivel hetykébben viselkedett, de hetykesége hamar megtörtött, amikor kiderült az, hogy ő volt az, aki pénzt hozott arra a célra, hogy az összes karhatalmakat megszervezze és megszervezze a kommunista pártot is. Munkája azonban mindössze csak tíz napig tartott, mert a rendőrség rátette a kezét.

Balogh mitsem akar vallani. Hámán Kató az egyetlen, aki töredelmesen bevallotta a végrehajtóbizottságban való előkelő szerepét és rávallott összes társaira. Így történt aztán, hogy ma délelőtt már Budapestre szállították Endrődről Szabó József kubikost, aki Kún Bélától a bécsi kongresszuson, amelyen résztvett, egyenesen megbízást kapott a földmunkások megszervezésére és erre nagyobb összegű pénzt is vett fel.

Délelőtt fél 11 órakor érkezett meg Endrődről Dehorszky detektív főfelügyelővel a lefogott kubikos. Öreg, törődött parasztember, akiről egy pillanatig sem gondolta az ember, hogy Bécsben Kún Bélával konferenciát tartott és több mint kétezer dollárt kapott, hogy a földmunkások között az agitációt megkezdje és vidéken a magyar kommunista pártot megszervezze.

Jelentés a belügyminiszternek

A kommunista szervezkedés leleplezése, a tettesek letartóztatásának híre nagy feltűnést keltett nemcsak az országban, hanem a külföldön is. A rendőrség most nyomozza ki a szervezkedés további szálait és az eddigi eredményről ma délelőtt tájékoztatták Rakovszky Iván belügyminisztert. Marinovich Jenő főkapitány és Diószeghy János miniszteri tanácsos a délelőtti folyamán hosszabb tanácskozást folytatott Rakovszky Iván belügyminiszterrel, akinek beszámoltak a meghiusított kommunista szervezkedésről és természetesen ismertetették a belügyminiszter előtt a további nyomozásnak várható eredményeit. Rakovszky Iván belügyminiszter a tanácskozás után Marinovich Jenő és Diószeghy János miniszteri tanácsos társaságában fogadta a Nyolc Órai Újság munkatársát, akinek a nyomozásról és a letartóztatott kommunisták elleni eljárásról a következőket mondta:

— A mostani letartóztatások igazolták azokat a feltevéseket, amelyek a kommunista szervezkedésekről és propagandáról van szó. Kötelességünk, hogy az ilyen mozgalmakat a legerélyesebben már csirájában elfojtsuk. Mi mingig tudtuk, hogy a kommunisták nem nyugszanak és minden módon igyekeznek szervezkedni, hogy országrontó céljaikat megvalósíthassák. Tudtunk ezekről a szervezkedésekről, ezeket megfelelő állandó megfigyelésben tartottuk és éppen ennek az állandó

megfigyelésnek és az elővigyázatosságunknak köszönhetjük, hogy sikerült ideje korán leleplezni ezt az igen komolyan induló, de szerencsére még kezdetleges stádiumban levő mozgalmat.

Egész Európában megindult a bolsevista mozgalom elleni szigorú védekező munka. Jögnünk van remélni, hogy azoknak a külföldi szálaknak a nyomán, amelyeket a rendőrség most leleplezett sikerülni fog rendet teremtenünk mindazokon a külföldi gócpontokon is ahonnan a bolsevista propaganda egész Európába szétterjed. A nyomozás részleteire vonatkozólag a további nyomozás sikere érdekében nem nyilatkozhatom, miután a részletek nyilvánosságra jutása folytán esetleg egéret nyerne a még őrizetbe nem vett kommunisták.

A letartóztatottak Moszkvában biznak

A kommunisták vezetői külön cellákban nyertek elhelyezést és rendkívül közömbösen viselkednek. Egyáltalán nem tagadják a kommunista szervezkedést sőt a külföldi összeköttetéseket is bevallották és általában egész magatartásuk olyan mintha nem főbenjáró bünt követte volna el, hanem egy szerintük egészen természetes szervezkedést segítettek volna elő. Minden válaszukban, amit a hozzájuk intézett kérdésekre adnak, kiérzik az a remény, hogy majd az oroszországi kommunisták jönnek segítségükre és diplomáciai tárgyalásokat fognak indítani kicserélésük illetve kiadatásuk érdekében.

A rendőrségnek Rakovszky Iván belügyminiszter a ma délelőtti tanácskozáson igen szigorú utasításokat adott, amelynek értelmében a további nyomozásokat lefolytatják és bizonyosra vehető, hogy a most leleplezett magyarországi kommunista szervezkedésnek még a csiréit is ki fogják irtani.

Lefogják a másik garnitúrát is

A kommunista szervezkedés ügyében a délután folyamán ismét újabb szenzációs fordulat állott be. Hetényi Imre főkapitányhelyettes ugyanis, aki az egész nyomozást irányítja, szenzációs adatokat kapott arra vonatkozólag, hogy a magyarországi titkos kommunista szervezet azzal a lehetőséggel, hogy vezetőit elfogják és erre az esetre jóelőre újabb intézőbizottságot jelöltek ki. Ez az intézőbizottság már meg is kezdte működését. A főkapitányhelyettes már délelőtt megkapta a bizottság tagjainak névsorát illetve azoknak neveit, akik a „Trojka” három tagjának elfogatása után előírászerűen átvették az ügyek további irányítását és vezetését.

A főkapitányhelyettes ennek megfelelően már ma délután megtette a szükséges intézkedéseket és még a mai nap őrizetbe veszik az intéző bizottság második garnitúrát is. Általában az ügyben számos előállítás várható, mert a kihallgatások során egyre tisztább kép alakult ki a rendőrség előtt arról, hogy milyen nagyarányú és komoly kommunista pucskisérlet volt az, amelyet a politikai osztály detektívjeinek ügyessége és fáradtságát nem ismerő munkája most leleplezett.

Pasics mint Matuzsálem

Pasics meg akarja várni a trónörökös nősülését és csak akkor vonul vissza a politikai élettől

Egy zagrebi lap tudósítója Montecarlóban felkereste Pacics miniszterelnököt, akivel több aktuális kérdéséről beszélt. Az újságíró szerint Pacics a beszélgetés folyamán a következőket mondotta:

— Most még csak egy kívánságom van; hogy a trónörökös megnősüljön s akkor majd véglegesen visszavonulok a politikai élettől.

Steinach professzor is elbujhat szegyenében erre a kijelentésre. Lám, az autósuggeráló hatalma! Az ember egyszerűen kijelenti „akarom” meg „megvárom” s Matuzsálem babérokra pályázva élél 110 esztendeig is. Mert legalább is annyi éves lesz Pacics, ha előbb megvárja a trónörökös nősülését, aki legjobb esetben még csak huszonnéhány év múlva fog

megnősülni. De azonkívül még egy pár esztendő is élhet, amíg a visszavonulás pihe-nője tart, mert hát a nyugdíjat is kell élvezni, nem hiába dolgozott az ember annyi esztendőn keresztül.

A Pribicsevics, Davidovics, Spaho meg hasonló pártok pedig pakkoljanak most szépen

összse és gyerünk haza, aludni. Pacics még legalább husz évig lesz miniszterelnök, ezt Rádics is megjósolta, nincs hát itt senki másnak keresni valója. A megegyezés létrejött, husz évre kész a pakli; ezen már Pribicsevics sem változtathat.

Adjon Isten egészséget!

Megkezdik a házbéradó kivetése ellen beadott felebbezések tárgyalását

A háztulajdonosok lakásainak túlzott megadóztatása — A városi adóügyi bizottság helyszíni szemlén állapítja meg az adó nagyságát

Megírta már a Délbácska azt, hogy a pénzügyigazgatóság közgei horribilis adókkal sújtják a háztulajdonosok által lakott lakásokat és más helyiségeket. Felhivtuk akkor a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy irassák elő a városi adóhivatalban az általuk lakott lakás vagy üzlet 1922—1923. évekre kivetett házbéradóját és ha azt túlmagasnak találják, akkor nyujtsanak be ez ellen a közigazgatási bizottság adóbizottságához címzett felebbezést, amit a novisadi tartományi pénzügyigazgatóságnál kell beadni.

Ezen felszólításunknak csak igen kevés háztulajdonos tett eleget, pedig a pénzügyigazgatóság minden háztulajdonosnak legalább

50—60 százalékkal emelte házbéradóját. Ezért újlag figyelmeztetünk mindenkit, aki még nem felebbezte meg házbéradóját, az feltétlenül adja be felebbezését.

A városi közigazgatási bizottság adóügyi bizottsága ugyanis a legrövidebb időn belül megkezdte a felebbezések tárgyalását és minden egyes esetben helyszíni szemlét fog tartani, amelynek alapján megállapítja azt a házbéradót, amit a háztulajdonosnak kell fizetnie az általa lakott lakás vagy általa használt üzlet után.

A felebbezésre vonatkozólag a városi adóhivatalban szolgálnak felvilágosítással a feleknek.

Török-angol háború fenyeget

Törökország háborúra készülődik — Az angol csapatok is készek

Genf szept. 24. Anglia és Törökország között rendkívül feszült a helyzet a mosszuli kérdés miatt. A népszövetség ugyan még mindig nem adta fel annak reményét, hogy békésen lehet elintézni Mosszul hovatarozandóságának kérdését és ezért a nemzetek szövetsége tanácsának a mosszuli kérdésben kiküldött hármas bizottsága október végén ismét összeül, hogy döntését a legközelebbi ülészkra előkészítse.

Mig Genfben így vélik megoldani a mosszuli kérdést, addig Törökországból egészen más hírek érkeznek.

Angorai jelentések szerint a török kormány elnökelt szándéka minden erejével szembeszállni abban az esetben, ha a mosszuli kérdés megoldása Törökországra nézve kedvez-

zötlen lenne. A kormány tegnap rendeletileg megtiltotta az idegeneknek Anatóliába való betutását és ezt azzal indokolja, hogy Anatóliában minden eshetőségre elkészülnek. A török sajtó bizakodó hangon ír a küszöbön levő eseményekről és kijelenti, hogy Törökország katonai szempontból is teljesen felkészülve várja a dolgok fejlődését.

A Daily Telegraph tudósítója jelenti, hogy illetékes katonai köröktől azt a felvilágosítást kapta, hogy az iraki török hadosztályt összpontosították, illetve elindították a határ felé.

Angorából ezzel szemben azt jelentik, hogy odaérkezett hírek szerint angol tisztek parancsnoksága alatt álló benszülött osztagok felvonulnak Szulejmanin ellen.

Ki gyilkolta meg Leirer Amáliát?

A vizsgálóbíró folytatja a kihallgatásokat

Budapest, szept. 24. Az Okolicsányi László és társai ellen a Leirer-féle gyilkosság ügyben néhány hónappal ezelőtt megindult erélyes vizsgálat dr. Medvics Medico vizsgálóbíró nyári szabadsága miatt szünetelt. A vizsgálóbíró ismét megkezdte a tanúk kihallgatását. Hulba nyugalmazott kultuszminiszteri tisztviselő valómása alapján Medvics Medico most az ügyészégi fogház több foglyát hallgatta ki arra vonatkozólag, hogy Bolla és Holik valóban mondotta-e a fogházban, hogy Okolicsányi gyilkolta meg Pödörrel együtt Leirer Amáliát? A foglyok annak idején tényleg alátámasztották Bolláék vallomását. A vizsgálóbíró mindazokat kihallgatta, akik Okolicsányival együtt voltak fogházban. Szerdán reggel 9 órakor a szegedi Csilagbörtönből négy foglyot vezettek a vizsgálóbíró elé, akik néhány hónappal ezelőtt mint vizsgálati foglyok Bolláékkal egy cellában voltak. Elmondották, hogy állandóan arról beszéltek, hogy Okolicsányi volt az egyik gyilkos. A foglyok megjegyezték még azt is, hogy okolicsányi letartóztatása idején állandóan a Leirer-ügyről beszéltek a cellában és részletesen elmondották a gyilkosság lefolyását. A vizsgálóbíró szembesítette őket Holik józseffel, de ez tagadta a néki tulajdonított kijelentéseket. Szembesítés után visszavitték a foglyokat Szegedre.

Hirdessen a Délbácskában

— **Cselédtől lopott.** Jovanovics Zsvika novisadi cselédleány még januárban feljelentést tett Balog Pirocska nevű cseléd ellen, hogy az ruhát lopott tőle. Miután Balog Pirocska megszökött a rendőrség országosan köröztette, aminek eredményeképp most tartóztatták le Bjelinán.

— **Halálozás.** Szlávnics Szteván ny. városi főmérnök felesége szül. Adamovics Emília 22-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnap délután három órakor volt az almási temetőben.

— **Kutyát találtak.** Tegnap délután egy fiatal Dobermann kutyát találtak a Zseljeznicska uccában. Tulajdonosa jelentkezzen a Délbácska kiadóhivatalában.

— **Halló! Halló!** — Tudja-e Ön, hogy 15 dináros belépti jegye egy sült malacot nyerhet?

— **Hol? Mikor?** — Folyó hó 27-én a Kath. Olvasókör saját helyiségében (Epresucca 16.) rendezendő nagy szüreti mulatságán.

Ne dobjon ki 12 dinárt

a Tolnai Világlapjáért,

10 dinárért

is megkaphatja „Kardos” felülbélyegzéssel minden tőzsdében s lapárusítóknál.

Győződjön meg tüzfifa szükségletéről, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Drva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Leggyorsabban

ugy kaphat vizumot, ha utlevelét **Lustig Lajos váltóüzletébe**, Novisad, Kr. Alex. ul. 13. küldi.

HIREK

Egy megtörtént eset

avagy

Amikor a kupaktanács nem tudja megállapítani, hol van a „Kultur tér“.

Egy beográdi jótékonyági nőgyesület nemrég választmányi ülést tartott, amelyen szó-
többséggel elhatározták, hogy a délvidéki szerb
lakosság között kulturmozgalmat indítanak.
Mióttan azonban nem tudták hol kezdjék meg
az akciót, egy délvidéki „nacselnikhoz“ fordul-
tak és levélben kértek tőle választ arra nézve, hogy
az ő járásában történt-e már valami a „kultura
terén“ s hogy szükségesnek tartja-e, hogy „kul-
turtérén“ megkezdhessék a felvilágosítás mun-
káját.

A szolgabíró ide-oda forgatta a levelet
és fejcsóválva talán négyszer is elolvasta, mie-
lőtt döntő lépésre határozta volna el magát.
A kacsák és macedóniai bandák nem okoz-
tak olyan fejtörést a szolgabírónak, mint a
nőgyesület levele. Végül abban állapodott meg
saját magával, hogy irodaszemélyzetét konfe-
renciára hívja össze. Így is történt. A vézna
és hőrihorgas piszárk egymásután szállingóz-
tak be a főnök szobájába, aki hosszú csibuk-
jával a szájában, kényelmes pamlagra dőlve,
fogadta alantas tisztviselőit.

— Csujes bre — nyitotta meg a konfe-
renciát a szolgabíró a legidősebb piszárkhoz for-
dulva. — Ismersz-e te valami „Kultur tért“ a
községben?

— Nem én — válaszolta a piszár; én
csak a főtért, piactért és a Wilson-tért ismer-
mem.

A többi piszár ráhagyta, hogy így van.
Ők sem ismernek más teret, csak a községben
esztendők óta fennálló piacteret. Fogalmuk
sincs, hogy hol lehet az a Kultur-tér, de ta-
lán a csika Péro tudni fogja, az egy olyan
mindentudó, aki még a geográfiában is otthonos.
Elhivatták a csika Perót. Az öreg elgon-
dolkozott, aztán így szólt:

— Az öregapám sem emlékszik az ilyen
furcsa nevű terre, azt sem tudom, mi fán ter-
mett ez a csodabogár. A szomszédos községbe
van a vásártér és a harmadik községben a hal-
tér. A Kultur-tért bizony nem ismerem, pedig
már nyolcvanestendős vagyok, sohasem hal-
lottam a nevét.

A konferencia tehát eredménytelenül osz-
lott szét. A szerb nőgyesülethez pedig har-
madnapra érkezett meg a szolgabíró válasza,
amelyben sajnálattal értesíti a t. hölgyeket,
hogy a „Kultur tér“ a legjobb akarat mellett
sem volt feltalálható a községben. Fordulja-
nak talán a hölgyek a szomszédos járásba, ott
talán jobban ismerik a kultur tért, s nincs ki-
zárva, hogy „az ottani szolgabíró kompeten-
ciája alá tartozik a Kultur téren végzett mun-
kálatok ügyében adandó felvilágosítási köte-
lezettség“.

1925. szeptember 25. Péntek

Római katolikus: Kleofas. Protestáns:
Kleofas. Görög keleti: Antonom. A nap kel
5 óra 49 perckor, nyugszik 17 óra 54 per-
kor. A hold kel 13 óra 28 perckor, nyug-
szik 22 óra 44 perckor. Nemzeti Színház:
Lengyelvér. Apolló mozi: —

Időjárás: Az északnyugati depresszió
déle húzódott a Földközi tengerig, keletre
Petrogradig, Lavovig és Nisig. Ezen a zón-
án a szelek erősödtek és a csapadék ál-
talános volt. Derült az időjárás csak orszá-

gunk keleti részén, Magyarországon és to-
vább kelet felé. A hőmérséklet egész Euró-
pában 3—4 fokkal süllyedt.

Jóslat: Országunkban a légnyomás gyen-
gül, a szelek délnyugatról jönnek, a felhő-
zet növekedni fog nyugatról keletre. Az
ország nyugati részein és az Adriai tenger
partján eső várható. A hőmérséklet süllye-
dése valószínű.

A budapesti meteorologiai intézet jelentése:
Az országban derült és az évszakhoz ké-
pest igen meleg idő, a maximum 25—30°
C, a minimum 15° C. **Jóslat:** Nyugatról
borulás és eső várható, nyugatról erős-
bödő szelekkel, kissé hűvös idő.

— **A tisztviselők osztályozása.** A ki-
bővített városi tanács augusztus havi közgyű-
lésén tudvalevőleg határozatot hozott, hogy a
városi tisztviselők osztályozását revízió alá kell
venni és az osztályozást újból végrehajtani. Az
e célra kiküldött bizottság tegnap kezdte meg
munkáját.

— **Pályázat városi tisztviselői állá-
sok betöltésére.** A városi tanács pályázatot
írt ki a Paitz József nyugdíjazásával megürült
városi főpénztárnoki és a Kalenics Bogdán le-
mondásával megüresedett városi pénztári ellen-
őri állások betöltésére.

— **A novisádi városi zárszámadások.**
A városi pénzügybizottság most kezdte meg a
zárszámadások felülvizsgálását az 1922. évtől
kezdve.

— **Római zarándokok az év első felé-
ben.** Az olasz államvasutak egy statisztikában
áttekintést adnak arról, hogy a zarándokok
milyen nagy tömege özönlött az idei szent év
alkalmából Rómába. E szerint május 15-ig 115
külön vonat (zarándok vonat) érkezett Rómába,
melyek közül 70 külföldi közvetlen vonat volt.
E vonatok 59.000 nagyobb csapatokban cso-
portosított zarándokot szállítottak. Körülbelül
200.000 zarándok kisebb csoportokban jött
ugyanazon időben Rómába. Nagyon sokan
egész kis társaságokban érkeztek az örök vá-
rosba. A Rómába érkezett zarándokok száma
május 15-ig 1.250.000-en felül volt. A legna-
gyobb tömegű zarándoklás május és június
hónapokban volt, amiről külön kimutatást fog
az olasz államvasut készíteni. Nem minden
büszkeség nélkül teszi hozzá ehhez a nagy
forgalomhoz a jelentés, hogy dacára a nagy
tömegeknek és a rendkívüli vonatok nagy szá-
mának, egyetlen egy vasuti szerencsétlenség
sem fordult elő.

— **A tanítónők és tanárnők öltözete.**
A közoktatásügyi miniszteriumban mind több
és több panasz érkezett be, hogy a tanárnők
és tanítónők állásukhoz nem illően ruházko-
dnak. Felpanaszoljuk, hogy némely középiskolá-
ban a tanárnő a tanulók között olyan szoknya-
ban jelenik meg, amely alig hogy térdig ér,
ellenében annál mélyebb a bluz kivágása. Ezért
a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a
tanárnők és tanítónők úgy az utcán, mint az
iskolában úgy öltözködjének, amint azt a ta-
nítónői hivatás komolysága s a nevelés eszte-
tikája kívánják.

— **A novisádi francia klub** az idei
első összejövetelét vasárnap szeptember hó
27-én délután 5 órakor tartja meg az „Elit“
kávéház dísztermében. A t. c. jelenlegi tagok
és azok akik lenni óhajtanak felkéretnek, hogy
okvetlenül jelenjenek meg, mert fontos kér-
désnek lesznek tárgyalva.

— **Bácska és a Szerémség villany-
árammal való ellátása.** A zagrebi lapok ír-
ják, hogy Vrdnik községe azt a tervet vetette
fő, miszerint az ezidőszerint parlagon heverő
vrdniki szénbányát villamos erő előállítására
lehetne felhasználni. Ezzel a villamosággal az-
után el lehetne látni Beogradot, a Szerémséget,
Észak Szerbiát és az egész Bácskát.

— **Katonai felszerelések vétele tilos.**
A belügyminiszterium utasította az ország ösz-
szes rendőrhatalóságait, hogy a legszigorubban
büntessék meg azokat, akik a katonától kato-
nai felszereléseket, mint fegyvert, löszert, ruhá-
zati cikkeket stb. vásárolnak. A büntetés három
évi fogházig terjedhet.

— **Uj hid Szusak és Fiume között.**
Az új hid, amely Fiumét Szusakkal össze fogja
kötni már készen van a genuai Ausaldo féle
vasgyárban. Ugy számítják, hogy a hidat már
karácsonyra át fogják adni a forgalomnak. Hát
a Novisad—Péterváradot összekötő új hidat
mikor adják át a forgalomnak?

— **Megtartották az olasz király le-
ányának esküvőjét.** Racconigiből jelentik:
Páratlanul fényes ünnepek közepette tartották
itt meg Fülöp hesseni herceg és Mafalda olasz
királyi hercegnő esküvőjét, amelyen jóformán
az összes európai uralkodó családok és a vi-
lág minden nemzetének arisztokráciája vett
részt. Fényárban uszott a város, minden ház
lobogódiszt öltött. A polgári esküvőt Tittoni
végezte és azon Mussolini miniszterelnök is je-
len volt, aki az ünneplés aktszen mint az
olasz királyi korona jegyzője vett részt. A pol-
gári esküvőn a menyasszony részéről annak
fivére Umberto trónörökös, a vőlegény részéről
pedig annak unokafivére Károly román trón-
örökös szerepelt mint tanu. A polgári esküvő
után az ifju párt Beccaria udvari püspök es-
kette, miután a hesseni herceg az egyház által
megkivánt reverzálist megadta. Közfeltűntést
keltett a menyasszony bájos megjelenése és
vőlegény daliás alakja, aki a régi porosz dra-
gonyos ezred egyenruhájában esküdt. Az es-
küvőn 150 vendég vett részt.

— **Nemzetközi sajtóegyetemet szer-
veznek.** Nyékhegyi István dr. a zürichi nem-
zetközi sajtóegyetem szervezőbizottságának tit-
kára Theo Löbber német újságírónak, az ame-
rikai, németországi és svájci lapok tudósítójá-
nak kíséretében holnap, pénteken reggel 7
órákor repülőgépen az Awró Express hidrop-
lánján Bécsbe utazik, hogy ott Seipel volt
osztrák kancellárral és Mataja osztrák külügy-
miniszterrel a nemzetközi egyetem tárgyában
megbeszéléseket folytasson. Kísérőjével még
ugyanaznap este már visszaindul a repülőgé-
pen. Löbber a napokban tért vissza utjáról,
Konstantinápolyból, Beogradból, Bukarestből és
Szófiából, ahol a miniszteri palotában tartott
előadást az európai sajtóvizionyokról, több
miniszter és a sajtó képviselőinek jelenlétében.

— **Uj sóbánya.** Ulcinjban nagy sóbá-
nyát fedeztek fel. Az állami egyedáru igazgató-
ság most terveket dolgoztat ki, amelyek sze-
rint egy egész modern sóbányát fognak Ul-
cinjban feltárni. Egy külön e célra kiküldött
bizottság két mérnök vezetése mellett akik kö-
zül egyik Olaszországból a másik Franciaor-
szágból való fogja a terveket felülvizsgálni.
Ezen felülvizsgálat után a bizottság helyszíni
szemlét tart s a bánya feltárása rövid időn
belül kezdetét veszi.

— **Az erdélyi Jäger Mari.** Kolozsvár-
ról jelentik: Részletesen beszámoltunk arról,
hogy a szomszédos Göröcske községben Muth
Katalin beléndekporral elpusztította édesanyját
és két testvérét. A vizsgálat megállapította,
hogy a gyilkosságot azért követte el, hogy
megszerezze hozzátartozóinak vagyonát. Meg-
állapította a vizsgálat azt is, hogy gyanus sze-
repe van a gyilkosságban a leány nagyanyjá-
nak is, aki mindenáron forszírozta, hogy Reidl
József vegye feleségül unokáját. Kiderült az is,
hogy amikor Muth Katalin anyjával és testvé-
reivel megétette a beléndekporos pogácsát, ki-
ült házuk kapuja elé és nyugodtan beszélgetett
vőlegényével.

**Pályaudvarokon mindig követelje a
„Délbácskát“**

APOLLO A világ legszebb asszonya

Szept.

(Die schönste Frau der Welt)

25-26-27. Monumentális alkotásu film 6 felvonásban. — Főszereplők: Lee Parry és Olaf Tyord

Árleszállítás Rogacska Szlatinán.
A népegészségügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a rogacska-szlatinai állami fürdőhelyen szept. 1-től kezdődőleg érvénybe lépnek az állami hivatalnokok és a vagyonosok részére adott utószezonbeli kedvezmények.

Megnyit az osijeki felekezeti iskola. Szeptember 19-én engedélyezte a közoktatásügyi miniszterium a Pribicevics által bezárt osijeki zsidó felekezeti iskola újra való megnyitását. Így az állami iskolába beírt tanulók ismét a felekezeti iskolába járhatnak. Ugyan mikor fogják megengedni, hogy a katolikus felekezeti iskolák is megkezdhessék működésüket s az állami iskolákba beírt katolikus vallású tanulók is katolikus iskolába járassanak?

Az agrárreform számokban. A horvátországi, szlavóniai és vajdasági nagybirtokok terjedelme 850.000 kat. hold termőföldet, 845.000 kat. hold erdőt és 392.000 kat. hold egyéb földterületet; összesen tehát több mint 2 millió kat. holdat tett ki. Ebből 182.356 helybéli szegény lakosra 355.356 kat. hold, 112 dobrovoljacra 93.000 kat. hold, 5052 telepesre pedig 35.400 hold föld jutott. Így 207.121 család 552.202 kat. hold termőföldet kapott az agrárreform útján.

Az oroszországi cukorrépatermés. Mint az orosz cukortörzst jelentésében olvassuk, az idén nagyon jó cukorrépatermést várhat Oroszország. A cukorrépával beültetett terület 485.000 hektárt tesz ki, aminek körülbelül 900.000 tonna cukorrépatermés felel meg a tavalyi 450.000 tonnával szemben. A cukorrépa mag termés is igen jónak ígérkezik. Ezzel a kitünő eredménnyel Oroszország egész cukorzükséglete bőven fedezve van.

A sombori tanítóképezde új igazgatója. A közokt. miniszter Jovics Istvánt, a tanítóképezde eddigi igazgatóját nyugdíjazta és helyébe Terzin Pál volt országgyűlési képviselőt és nyug. sombori polgármestert nevezte ki a tanítóképezde igazgatójává.

Tavasza az őszben. Somborban új tavasz kezdődik. A vadgesztenyefák friss lombot hajtának és gyönyörűen virágzanak. Az akácok is kinyíltak, mintha most kezdődne a tavasz. Sokan vérmes reményekkel eltelve már a csatornai strandfürdő újra való megnyitására ábrándoznak, míg majd egy hűvös, lucskos őszi nappal lehullnak a késői virágok s a legszebb ábrándokat is rombadönti az első hideg őszi eső.

A vonat elé vetette magát. Cservenkáról jelentik: Vasárnap hajnalban Sztéfan Steg a Wetzter-testvérek szikvizgyárosok 17 éves kocsisa a vonat elé vetette magát. Mivel még sötét volt csak reggel felé vették észre. A vonat kerekei a fején mentek keresztül, úgy hogy agyveleje kilocsant. Tettének okát nem tudják. Előző nap szülei szemrehányásokat tettek neki, mert az utóbbi időkben sokat kimaradt és ivott, lehet, hogy emiatt vált meg életétől.

továbbítsa a kapuba, abban a pillanatban véget ér a játék, amint a labdát a kapus kivédte, azt a 11-es rugása után más játékos érintette, vagy a határvonalakon kijutott; ugyanilyen elbírálás alá esik, ha hibás rugás következtében a labda nem is jut el a kapuvonalig.

Ha a bármely okból félbeszakadt mérkőzés folytatását későbbi terminusra halasztják, az új játékot a labdának a játéktér középpontján való ledobásával kell kezdeni. Kivéve azt az esetet, ha a félbeszakítás pillanatában valamely csapatot helyhez kötött szabadrugás (kezdőrugás, 11-es, kapu- vagy sarokrugás) illetve volna meg.

A bíró, ha a helyzet megkívánja, a pálya bármely pontján, tehát a büntető területen belül is „ledobhatja” a labdát, de ügyeljen arra, hogy ez a lehető legtrikábban forduljon elő, nehogy esetleg a csapat kapuja a bíró hibájából kerüljön veszélybe.

Ha a bíró megállapítja, hogy egy játékos komolyabb természetű sérülést szenvedett, függeszse fel a játékot mindaddig, amíg a megsérült játékost el nem szállítják a játéktérrel. A gyors leszállításról, ami legfeljebb három percet vehet igénybe (a játéktérrel a pályán kívüli részre), a megsérült játékos csapata köteles gondoskodni. Ha a sérülés könnyebb természetű, a játékot csak akkor kell megszakítani, amikor a labda legközelebb játékon kívül jut, vagy a támadó akció befejeződött.

Színészek—újságírók mérkőzést terveznek a közel jövőben. A mérkőzést valószínűleg egy vasárnap délelőtt játszik le. A pontos dátumot még nem állapították meg.

A NAK kétnapos ünnepségének előkészületei serényen folynak. A jubiláris ünnepi aktuson kívül az atletikai versenyeket is hatalmas érdeklődés előzi meg. Az ország legjobb átlétáinak részvétele biztosítva van, mert nemcsak a becskerékiek hanem talán a zágrebiek is lejönnek Hocke mester vezetése alatt. A NAK pályán most intenzív munka folyik az atletikai versenyek talajának teljes rendbehozására.

A Macsva—Radnicski mérkőzést Zsivánovics vezeti.

Az indiai Omladina felvételét kéri a kerüleltől. Hír szerint kitünő csapattal rendelkezik.

Schönberger Károlyt Novisad egyik legrégibb sport adminisztrátorát tegnapi születésnapja alkalmával megérdemelt meleg ünnepelésben részesítette a Juda Makkabi választmánya.

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Macsva (Sabác)—Radnicski

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

Piaci árak szeptember 19-én:

Vágómarha la	—	—	9.—10.50
Borju	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—
Bárány	—	—	11.—13.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hízott lud kiló	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	90.—120.—
Fiatal lud párja	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—60.—70
Szalma	—	—	—50

A dinár árfolyamai

Bécs	1255.50	Prága	60.35
Budapest	1266.—	Berlin	—

Szept. 24	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.22	—	—	178.—
Zürich	—	1088.—	1091.50	1930.50
Newyork	518.50	56.45	56.40	—
London	25.11	274.—	273.75	484.5/8
Páris	24.55	267.50	—	473.75
Milano	21.15	230.75	231.25	408.—
Prága	15.375	167.35	168.5/8	296.25
Berlin	—	1340.—	1350.—	2380.—
Budapest	0.007270	0.0790—	0.0801—	14.—
Brüsszel	22.65	—	251.—	437.—
Bécs	—	0.079550	0.079550	14.1/8
Bukarest	2.55	27.50	—	49.—
Amsterdam	—	2265.—	—	4020.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztília	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 szeptember 24, 5 óra

Bécs	0.0795—	Prága	167.35
Páris	268.—	Zürich	1086.—
Milano	231.—	London	273.50
Newyork	56.35	Budapest	—

Irányzat: mind pénz, szilárd

Zagrebi tőzsde

1925 szeptember 24, 5 óra

Bécs	0.0796—	Prága	167.50
Páris	270.—	Zürich	1091.—
Milano	231.50	London	273.75
Newyork	56.45	Budapest	—

Irányzat: mind áru, várakozó

Chicagol terménytőzsde

1925 szeptember 24, 10 óra

Buza	Tengeri		
Szeptember	146.75	Szeptember	82.—
December	146.50	December	79.1/8
Május 1926	150.—	Május 1926	83.1/8

Irányzat: buza gyenge, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 24. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d. k. kötés	260.—, 700 mm
bácskai 77. 2 ^o / _o , d. k. kötés	260.—, 100 mm
bácskai Usancen, hajó, kötés	265.—, 400 mm

Zab

bácskai sentai parit.	kötés 157.50, 200 mm
bácskai duplikát kassza	kötés 162.50, 300 mm

Tengeri

bácskai dup. kassza	kötés 175.—, 200 mm
bácskai Odzszak vidék d.k. kötés	180.—, 150 mm
szerémi duplikát kassza	kötés 185.—, 300 mm

Buzaliszt

bácskai nullás g d.k.	kötés 425.—, 500 mm
bácskai nullás g k.d.	kötés 410.—, 100 mm
bácskai nullás komb d.k. kötés	410.—, 100 mm

Irányzat: lanyha

A DUNA VIZÁLLÁSA

Szeptember 10-én reggel	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	364
Szeptember 19-én	—	—	355
Szeptember 20-án	—	—	345
Szeptember 21-én	—	—	333
Szeptember 22-én	—	—	318
Szeptember 23-án	—	—	302
Szeptember 24-én	—	—	292

Szabálymagyarozat

(Folytatás)

Gyakran előfordul, hogy a játékos a sipjelzés után kézzel megigazítja a labdát, ezt nem lehet handsnak minősíteni, mert a félbeszakított játék még nem indult meg újra. A szabadrugást szabályszerűen el kell végezteni.

Ha a bíró a 11-est a féllidő, vagy a játék végén itélné meg, azt még akkor is el kell végezteni, ha közben letelne a játékidő. Ha a labda a kapufát vagy a kapust érintve, a hálóba jut, goal itélné meg, abban az esetben azonban, ha a kapus a labdát kivédi, vagy a kapufáról visszapattan, illetve a játéktérrel kijut, azonnal be kell szüntetni a játékot. Ha a labda közvetlenül a védésből kifolyólag a kapufák közt a goalvonalon tuljutott, a gol megítélné meg. Ha a 11-est végző játékos a labdát kissé előre gurítja, hogy aztán azt egy másik játéktársa

